

IJSDUIKEN IN OOSTENRIJK, EEN DUBBELVERHAAL. URISSEE 2012, DE ENE KANT VAN DE MEDAILLE.

Een ding hebben alle deelnemers aan de Urisee 2012 reis in ieder geval gemeen: vele vrienden en bekenden die ons voor gestoord verklaren. Want Oostenrijk in de winter is een kwestie van op latten van bergen af denderen, of er ten minsten op rondlopen op Loipes.

Wij gaan ijsduiken. Het is een herhaling van de expeditie in 2009. En er zijn meer parallellen. Ook toen was het een kwestie van vertrekken op het moment dat het ijs in Nederland goed genoeg was voor een ijsduik.

De tocht begint bij de aankomst in het hotel Urisee in Reutte. Het is een opmerkelijke plaats. Waar vind je een hotel met een duikcentrum net boven een bergmeer op 900 meter boven NAP? Met een hoteleigenaresse die op de viltjes bijhoudt wat je hebt besteld. En om 21.00 iedereen af laat rekenen omdat het bedtijd is. Een mevrouw die de volgende ochtend een gigarel begint omdat de afrekening van viltjes niet overeenkomt met de schaduwboekhouding? Dan beginnen we nog niet over het duikcentrum dat er trots op is dat om 6 uur 's ochtends de verwarming aangaat. Om precies te zijn een 3 KW elektrisch blowertje dat een nachttemperatuur van -34oC probeert om te zetten in een vorstvrije omgeving.

Kortom, er is een gewenningsproces voor de deelnemers van Dipnoi en Gagnan in de aanloop naar de echte sportbeoefening. Die begint de eerste ochtend met een parcours voor beginners. Althans, zo denkt de NOB er in het nieuwste ijsduik specialty boek over. Het idee

is simpel: je maakt vier wakken en spant een lijn van wak naar wak. Vervolgens zwem je die in buddypaar af, waarbij in ieder wak de lijn wordt overgezet op de volgende lijn. Braaf voeren we de opdracht uit.

Samenvattend: dat wil je niet met beginners. Eerst moet alles onder water en dan is er de stress van het overpakken van lijnen terwijl je nauwelijks toekomt aan waar het om gaat: fun onder het ijs. Ondanks alle complimenten aan de mannen van Dipnoi die enthousiast het parcours uitzetten lukt het niet om iedereen de route te laten uitvoeren. De extreem lage temperatuur zorgt voor problemen die de meesten alleen uit de theorie kennen. Even in volgorde: De bevroren automaat is klassiek, maar door het op het laatste moment opendraaien van de kranen lukt het redelijk. Wel zijn de o-ringen door de extreem lage temperatuur zo hard, dat ze zich slecht zetten. Regelmatig moeten kranen even worden bijgesteld om de zaak sluitend te krijgen. Wat minder bekend is de bevroren uitademklep. Een rare ervaring, wel kunnen inademen, maar uitademen ho maar. Gelukkig ligt in het wak warm water (20C), dus snel er in en ontdooien. Computers. Mooi spul, maar die geven het op bij deze temperaturen. Als ze al ontdooien tijdens de duik kan je de nitrox- en bergmeerprogramma's niet draaien. Een ouderwetse analoge meter is hier de oplossing. Vest. Mooi, die loodpockets, maar die bevroren, evenals het vest. Dus of alles in het hotel monteren en (eventueel per slee) naar de stek brengen, of in het wak ontdooien en ter plekke monteren. In mijn geval had ik de kraan te vroeg open & geen siliconen in mijn trimmuis gespoten, dus die bevroor en ook de koppeling met de inflatorslang. Oplossing: alles er af en terug naar een radiator in het hotel. Mes: leuk dat klittenband, maar even een scheef zittend lipje en de schede sluit niet meer door de prachtige ijsklont. De bril: spugen als altijd, maar onmiddellijk heb je een ijslaagje in je bril. De oplossing is eenvoudig: gewoon gaan duiken, ontdooit binnen enkele seconden. Pak. We hebben geen vollopers gehad, dus dat was prima. Wel is het zaak onmiddellijk de inflators er af te koppelen als je er uit bent, anders duurt het wat langer voor je de set kwijt bent. Ook heuvelopwaarts teruglopen is zwaarder dan normaal. Het vocht op je pak bevriest en het geheel wordt enorm stijf. Camerahuis: gewoon onder de warme kraan bij terugkomst is de snelste manier om de camera terug te krijgen. De sets: zelf als je de kranen onmiddellijk dicht draait als de duiker boven is bevroert alles. De enige oplossing is alles voor de verwarming zetten en wachten tot er weer beweging in komt. Het is de enige manier om je automaten terug te krijgen. En zo komen we bij: Frans. Aardige stabiele man, goede instructeur. Maar wij weten nu wat je niet met hem moet doen. Als de duikshopeigenaar komt vragen of alles goed gaat geeft Frans hem de volle laag. "Je moet de verwarming eens aanzetten in die tent van je" "Om zes uur al aan?" "Alles is nog bevroren, ik ga dit op internet zetten!"

En ergens volgens mij ook nog de kreet bokkenlul, maar dat kan inlegkunde zijn. Frans had a. gelijk en b. stond op dat moment zijn lood te ontdooien (voor hen die een opleiding volgen: dit is geen meer keuzevraag.).

De gevolgen zijn in ieder geval prima: er wordt nu een warmtekanon in het duikcentrum gezet. Niet helemaal brandveilig, maar wel met veel fijne calorieën. In ieder geval leren we weer veel. Zoals een seinlijn die bevroest op de seconde dat hij uit het water komt, maar ook onmiddellijk weer ontdooid als hij het water weer in wordt gevouwen. En dat tempex of een

houten vlonder goed tegen de kou helpt als je op het ijs staat. Handschoenen blijken dan weer wel te kunnen bevriezen. Of je hand er nu in zit of niet, het maakt niets uit. En aan een handschoen kan dan weer een camera vastvriezen, of een touw. Ook het wak blijft tobben. (Of, zoals de NOB puristen zeggen: de bijt). Even weg en er ligt weer een laagje ijs op. Een nachtje slapen en je kan er weer op staan. Wat niet helpt is een plastic palm op het ijs, al levert het mooie foto's op. Wat goed werkt is elkaar assisteren. Met alles. Aan en uittrekken vinnen, gezamenlijk sjouwen, lijn bevestigen en loskoppelen etc. Op enig moment stond er een eenzame Duitser met een dubbel tien in het duikhok. Handschoenen bevroren, inflator muurvast, de man kon dus nergens meer heen. Pas toen ik hem uit zijn handschoenen hielp en de inflator ontdooide drong het tot zijn buddy door dat enige solidariteit zeer functioneel

kan zijn. Aan het eind van de tweede dag kunnen we de conclusie trekken dat ondanks de zeer extreme omstandigheden en de daaruit voortvloeiende psychologische druk, iedereen onder het ijs is geweest. Een goede organisatie vanuit Dipnoi en een goede individuele voorbereiding van de deelnemers is daarbij de doorslaggevende factor geweest. Sommige duikers denken dat je als openwater duiker alles weet, hier was 3* gelukkig de ondergrens. Maar mocht je zo ver komen in onze sport dan kan ik je een IJsdruk trip naar Oostenrijk zeker aanraden.

URISEE 2012, DE ANDERE KANT VAN DE MEDAILLE.

Op enig moment zei Ina, voor ze haar eerste duik had gemaakt, "Niemand vertelt je waarom ijsduiken nu eigenlijk leuk is". En ze heeft gelijk, de verhalen gaan over ontbering, gevaar en materiaal storingen. Waarom zijn we dan toch zo gek? Hier de keerzijde van de medaille. Allereerst is het gewoon leuk je

grenzen te verleggen, zeker als het veilig kan. En ijsduiken is, mits volgens de regels uitgevoerd, zeer veilig. Vier rukken aan de lijn en je staat op de kant voor je het weet. En je verlegt zeker een grens als je onder water gaat zonder direct op te kunnen stijgen. Ijsduiken is teamwerk, de sensatie van een goede samenwerking is een beloning die veel verder gaat dan de 20 tot 30 minuten onder water. Velen vinden de stilte onder water prachtig en rustgevend. Onder het ijs wordt dit nog mooier. Geen enkele golfslag of lichtbreking van het oppervlak, ijsduiken is de totale rust. Dan is er de sensatie van de ademlucht onder het ijs, het spel van de luchtbellens die samenvloeien en zich weer verspreiden als je er met je handen in roert. Als je ijs zonder sneeuw hebt, kan je ook nog eens de sensatie meemaken dat er een schaatser of clubgenoot boven je loopt. Soms kan je zelfs gewoon "naar buiten" kijken, maar die gebeurtenissen zijn zeldzaam. Bij extreme kou kan je, zeker rond de wakken, de vorming van ijskristallen zien. Het "hard" worden van water. De kristallen stijgen op tot

de onderkant van het ijs en plakken zich er onzichtbaar aan vast. Vaak zijn er in het ijs allerlei vervorming te zie in de vorm van ingesloten luchtbellen of elementen die tijdens de stolling in het ijs zijn gekomen. Verder is het water vaak extreem helder tijdens de ijsduiken, omdat alle vuil naar de bodem zakt. Wel is het zaak in eerste instantie “onder het ijs te schuiven” en niet zo snel mogelijk naar de bodem te gaan, al was het alleen maar omdat er na je weer een buddypaar komt. En met een beetje mazzel zie je ook nog vis ook. Tot slot, ook kan je dankzij ijsduiken veel leren over je vrienden en bekenden. Gewoon vertellen dat je gaat ijsduiken en dan goed letten op het gezicht dat ze trekken. Vanaf die dag weet je zeker wanneer ze je heel zielig of volslagen idioot vinden.